

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

27 серпня 2020 р.

Київ

№ 554-р

Про результати розгляду
справи про концентрацію
№ 128-25/8-20

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 128-25/8-20-ЕК у вигляді набуття акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України») (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 20077720) контролю над акціонерним товариством «Криворізька теплоцентраль» (далі – АТ «Криворізька ТЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00130850) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Криворізька ТЦ», які належать державі в особі Фонду державного майна України (далі – Фонд),

та матеріали пов'язаних зі справою № 128-25/8-20-ЕК справ про концентрацію:

№ 128-25/6-20-ЕК у вигляді набуття НАК «Нафтогаз України» контролю над державним підприємством «Севєродонецька теплоелектроцентраль» (далі – ДП «Севєродонецька ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00131050) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» в управління майнового комплексу ДП «Севєродонецька ТЕЦ», яке належить до сфери управління Фонду;

№ 128-25/7-20-ЕК у вигляді набуття НАК «Нафтогаз України» контролю над акціонерним товариством «Одеська ТЕЦ» (далі – АТ «Одеська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 05471158) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Одеська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 128-25/9-20-ЕК у вигляді набуття НАК «Нафтогаз України» контролю над акціонерним товариством «Херсонська теплоелектроцентраль» (далі – АТ «Херсонська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00131771) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Херсонська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 128-25/10-20-ЕК у вигляді набуття НАК «Нафтогаз України» контролю над акціонерним товариством «Миколаївська теплоелектроцентраль» (далі – АТ «Миколаївська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 30083966) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Миколаївська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 128-25/11-20-ЕК у вигляді набуття НАК «Нафтогаз України» контролю над акціонерним товариством «Дніпровська теплоелектроцентрально» (далі – АТ «Дніпровська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00130820) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Дніпровська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду.

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВ

- (1) Концентрації полягають в одержанні НАК «Нафтогаз України» в управління:
 - корпоративних прав АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ»;
 - майнового комплексу ДП «Сєверодонецька ТЕЦ».
- (2) Враховуючи, що концентрації, зазначені в пункті 1 цього рішення, за формою є вертикальною інтеграцією суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку сировини та готової продукції, можуть, за певних умов, призвести до суттєвого обмеження конкуренції на ринках теплової енергії та природного газу, відповідно до статті 30 Закону України «Про захист економічної конкуренції», було розпочато розгляд справ про концентрацію.

2. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ

- (3) Відповідно до підпункту «а» пункту 2 та пункту 4 частини другої статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» концентрацією визнається, зокрема: одержання в управління активів у вигляді єдиного майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання; одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання.
Отже, заявлені дії, відповідно до вказаної статті, є концентрацією.
- (4) Відповідні вартісні показники учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2019 року перевищують порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. УЧАСНИКИ КОНЦЕНТРАЦІЇ

- (5) Набувач активів та корпоративних прав в управління: НАК «Нафтогаз України» (м. Київ).
- (6) Об'єкти концентрації:
 - ДП «Сєверодонецька ТЕЦ»;
 - АТ «Одеська ТЕЦ»;
 - АТ «Криворізька ТЦ»;
 - АТ «Херсонська ТЕЦ»;
 - АТ «Миколаївська ТЕЦ»;
 - АТ «Дніпровська ТЕЦ».
- (7) Власник об'єктів концентрації: держава Україна в особі Фонду державного майна України.

4. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

- (8) До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшли шість заяв уповноважених представників НАК «Нафтогаз України» та Фонду від 16.03.2020, зареєстрованих у Комітеті 20.03.2020 за:

№ 8-01/88-ЕКк про надання дозволу НАК «Нафтогаз України» на концентрацію у вигляді набуття контролю над державним підприємством «Севєродонецька теплоелектроцентраль» (далі – ДП «Севєродонецька ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00131050) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» в управління майнового комплексу ДП «Севєродонецька ТЕЦ», яке належить до сфери управління Фонду;

№ 8-01/89-ЕКк про надання дозволу НАК «Нафтогаз України» на концентрацію у вигляді набуття контролю над акціонерним товариством «Одеська ТЕЦ» (далі – АТ «Одеська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 05471158) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Одеська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 8-01/90-ЕКк про надання дозволу НАК «Нафтогаз України» на концентрацію у вигляді набуття контролю над акціонерним товариством «Криворізька теплоцентраль» (далі – АТ «Криворізька ТЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00130850) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Криворізька ТЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 8-01/91-ЕКк про надання дозволу НАК «Нафтогаз України» на концентрацію у вигляді набуття контролю над акціонерним товариством «Херсонська теплоелектроцентраль» (далі – АТ «Херсонська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00131771) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Херсонська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 8-01/92-ЕКк про надання дозволу НАК «Нафтогаз України» на концентрацію у вигляді набуття контролю над акціонерним товариством «Миколаївська теплоелектроцентраль» (далі – АТ «Миколаївська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 30083966) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Миколаївська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду;

№ 8-01/93-ЕКк про надання дозволу НАК «Нафтогаз України» на концентрацію у вигляді набуття контролю над акціонерним товариством «Дніпровська теплоелектроцентраль» (далі – АТ «Дніпровська ТЕЦ») (ідентифікаційний код юридичної особи 00130820) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Дніпровська ТЕЦ», які належать державі в особі Фонду.

- (9) У зв'язку з виявленими в поданих матеріалах підставами для заборони концентрацій розпорядженнями державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 21 квітня 2020 року:

№ 07/121-р розпочато розгляд справи № 128-25/6-20-ЕК про концентрацію;
№ 07/122-р розпочато розгляд справи № 128-25/7-20-ЕК про концентрацію;
№ 07/123-р розпочато розгляд справи № 128-25/8-20-ЕК про концентрацію;
№ 07/124-р розпочато розгляд справи № 128-25/9-20-ЕК про концентрацію;
№ 07/125-р розпочато розгляд справи № 128-25/10-20-ЕК про концентрацію;
№ 07/126-р розпочато розгляд справи № 128-25/11-20-ЕК про концентрацію.

- (10) З метою оцінки наслідків концентрацій були відправлені відповідні інформаційні запити таким суб'єктам:
 листами Комітету від 27.04.2020 № 128-29/07-6125 та від 10.06.2020 № 128-25/07-8323 до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;
 листом Комітету від 08.05.2020 № 128-25/07-6877 до ДП «Севєродонецька ТЕЦ»;
 листом Комітету від 08.05.2020 № 128-25/07-6878 до АТ «Дніпровська ТЕЦ»;
 листом Комітету від 08.05.2020 № 128-25/07-6879 до АТ «Миколаївська ТЕЦ»;
 листом Комітету від 08.05.2020 № 128-25/07-6880 до АТ «Херсонська ТЕЦ»;
 листом Комітету від 08.05.2020 № 128-25/07-6881 до АТ «Криворізька ТЦ»;
 листом Комітету від 08.05.2020 № 128-25/07-6882 до АТ «Одеська ТЕЦ»;
 листом Комітету від 10.06.2020 № 128-25/07-8322 до НАК «Нафтогаз України».
- (11) З метою прозорого, повного та об'єктивного розгляду Комітетом справ, відповідно до інформації, викладеної у службових записках від 21.04.2020 № 128-100/3003 та № 128-225/3004, на сайті Комітету та у групі Комітету в соціальній мережі «Фейсбук» розміщено відповідні повідомлення про відкриття справи.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ

За інформацією заявників:

- (12) Об'єкти концентрації, а саме: ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», здійснюють діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів у межах теплових мереж, до яких приєднані зазначені суб'єкти господарювання.
- (13) Разом із тим ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» також здійснюють діяльність із виробництва (генерації) електричної енергії та її реалізації.
- (14) На сьогодні управління корпоративними правами держави щодо об'єктів концентрації здійснює Фонд державного майна України, всі шість підприємств внесено до Переліку об'єктів великої приватизації державного майна (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.01.2019 № 36-р «Про затвердження переліку об'єктів великої приватизації державної власності»).
- (15) Сировиною для виробництва теплової та електричної енергії ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» є природний газ.
- (16) НАК «Нафтогаз України», з урахуванням відносин контролю, здійснює діяльність із:
 розвідки та розробки родовищ;
 експлуатаційного та розвідувального буріння;
 транспортування та зберігання нафти;
 постачання природного і скрапленого газу споживачам;
 виробництва електричної енергії;
 постачання електричної енергії;
 виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.
- (17) Єдиним акціонером НАК «Нафтогаз України» є Держава Україна (в особі суб'єкта управління об'єктами державної власності – Кабінету Міністрів України).
- (18) Діяльність із виробництва електричної енергії та виробництва, транспортування, постачання теплової енергії НАК «Нафтогаз України» здійснює через пов'язане

відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», товариство з обмеженою відповідальністю «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ ТЕПЛО» (далі – ТОВ «ГК «НАФТОГАЗ ТЕПЛО» (м. Київ), якому рішеннями Комітету № 103-р та № 104-р від 06.02.2020 надано дозволи на:

одержання в управління активів товариства з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче підприємство «Енергія-Новояворіськ» (м. Новояворівськ, Яворівський р-н, Львівська обл.), що забезпечують здійснення діяльності з виробництва електричної енергії та виробництва, транспортування й постачання теплової енергії споживачам міста Новояворівськ, смт Шкло, с. Старичі, с. Верещиця, х. Ліс, х. Окілки Львівської обл.;

одержання в управління активів товариства з обмеженою відповідальністю «Енергія-Новий Розділ» (м. Новий Розділ, Львівська обл.), що забезпечують здійснення діяльності з виробництва електричної енергії та виробництва, транспортування й постачання теплової енергії споживачам міста Новий Розділ Львівської області.

- (19) Діяльність із постачання електричної енергії НАК «Нафтогаз України» здійснює через пов'язане відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», товариство з обмеженою відповідальністю «ГАЗОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ «Нафтогаз України» (далі – ТОВ «ГК «Нафтогаз України») (м. Київ).
- (20) Відповідно до рамкового контракту № 181д-26/2020 від 17 липня 2020 року між ТОВ «ГК «Нафтогаз України» та ДВО «Беленерго» (Республіка Беларусь) ТОВ «ГК «Нафтогаз України» здійснює постачання електричної енергії з 21 по 31 липня 2020 року загальним обсягом 12 000 000 кВт-год та з 02 по 31 серпня 2020 року – 34 800 000 кВт-год рівним графіком 50МВт-год. Закупівлю електричної енергії ТОВ «ГК «Нафтогаз України» для виконання умов контракту перед ДВО «Беленерго» здійснило через Українську енергетичну біржу у ДП «НАЕК «Енергоатом» (контракт № 65-150-SD-20-00144 від 20.07.2020).
- (21) Відповідно до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867, зі змінами (далі – Положення), на НАК «Нафтогаз України» покладені такі спеціальні обов'язки, зокрема:

до 01 травня 2021 р. постачати природний газ на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням, виробникам теплової енергії, а саме:

виробникам теплової енергії, які здійснюють виробництво теплової енергії для всіх категорій споживачів (фізичні або юридичні особи, які використовують теплову енергію на підставі договору);

виробникам теплової енергії, які фінансуються за рахунок державного чи місцевого бюджету, що використовують природний газ з метою гарячого водопостачання і опалення приміщень житлового фонду та гуртожитків, які належать їм на праві власності або іншому речовому праві;

виробникам теплової енергії, які фінансуються за рахунок державного чи місцевого бюджету, що використовують природний газ з метою опалення службових та виробничих приміщень, які належать їм на праві власності або іншому речовому праві;

виробникам теплової енергії - об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельним кооперативам та суб'єктам господарювання, що використовують природний газ з метою гарячого водопостачання і опалення приміщень, які належать їм на праві власності або іншому речовому праві;

виробникам теплової енергії, що використовують природний газ для виробництва електричної енергії;

виробникам теплової енергії, управління майном яких здійснюється суб'єктами господарювання, які залучені Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, відповідно до статті 21 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», для всіх категорій використання природного газу;

до 01 травня 2021 р. придбавати природний газ у господарських товариств, 100 відсотків акцій (паїв, часток) яких належать державі або іншому господарському товариству, єдиним акціонером якого є держава (ПАТ «Укргазвидобування», акціонерне товариство «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» (далі – ДАТ «Чорноморнафтогаз»), зокрема, для формування ресурсу природного газу для виробників теплової енергії для всіх категорій використання природного газу на умовах та в порядку, що визначені цим Положенням.

- (22) Відповідно до Рекомендаційних роз'яснень щодо порядку застосування частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо оцінки негоризонтальних концентрацій) від 16.03.2018 № 13-рр (далі – Роз'яснення), наданих Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) відповідно до частини шостої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що ринок товару, використання якого є потрібним для виробництва та/або реалізації товарів, що обертаються на відповідному суміжному ринку, є верхнім суміжним ринком.
- (23) **Отже, відповідними задіяними ринками товару, у розумінні законодавства про захист економічної конкуренції¹, для зазначених концентрацій є:**

ринки, на яких відбувається концентрація, а саме: ринки електричної та теплової енергії;

верхній суміжний ринок – ринок природного газу.

6. ОПИС РИНКІВ, НА ЯКИХ ВІДБУВАЮТЬСЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ

- (24) У ході розгляду справи встановлено, що задіяними ринками товару для заявлених концентрацій є ринки електричної, теплової енергії та природного газу.

6.1. РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

- (25) Товарний ринок, пов'язаний із виробництвом електричної енергії в Україні, складається з двох торгових зон:
Об'єднаної енергетичної системи України (далі – ОЕС);

¹ Задіяний ринок товару (товарний ринок) - ринок товару (товарний ринок), на якому відбувається або на який впливає або може вплинути концентрація суб'єктів господарювання, з визначеними товарними й географічними межами відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за № 317/6605.

Острова Бурштинської ТЕС.

- (26) ОЕС представляє собою сукупність атомних, теплових, гідравлічних і гідроакumuлюючих електростанцій, теплоелектроцентралей, а також електростанцій з відновлювальних джерел енергії (вітряні, сонячні та інші), магістральних електричних мереж Укренерго та розподільчих електромереж, які об'єднані спільним режимом виробництва, передачі та розподілу електричної енергії.
- (27) Бурштинський енергоострів - це умовна територія, на якій здійснюють господарську діяльність Бурштинська тепла електростанція, Калуська та Дрогобицька теплоелектроцентралі, Теремле-Ріцька гідроелектростанція (ГЕС) та електростанції з відновлювальних джерел енергії разом з прилеглою до них електромережею та власними споживачами електроенергії в межах Закарпатської та частково Івано-Франківської і Львівської областей, що охоплює територію площею 27 тис. кв. км з населенням близько 3 млн осіб.
- (28) Особливістю Бурштинського енергетичного острова є те, що він від'єднаний від ОЕС України та синхронізований з європейською енергосистемою, що дозволяє експортувати або імпортувати електроенергію в/з ЄС.
- (29) Відповідно до пункту 26 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» електрична енергія - енергія, що виробляється на об'єктах електроенергетики і є товаром, призначеним для купівлі-продажу.
- (30) Відповідно до пункту 11 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» виробництво електричної енергії - діяльність, пов'язана з перетворенням енергії з енергетичних ресурсів будь-якого походження в електричну енергію за допомогою технічних засобів.
- (31) Статтею 30 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що:
- діяльність з виробництва електричної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства;
 - виробники продають та купують електричну енергію на ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону, правил ринку, правил РДН та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;
 - особливості купівлі-продажу електричної енергії виробників, потужність та/або обсяг відпуску яких менше за граничні показники, визначені Регулятором, визначаються правилами ринку;
 - діяльність з виробництва електричної енергії без ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії дозволяється, якщо величина встановленої потужності чи відпуск електричної енергії менші за показники, визначені у відповідних ліцензійних умовах з виробництва електричної енергії.
- (32) Основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють впровадження Закону України «Про ринок електричної енергії», зокрема:
- правилами ринку, які в тому числі визначають правила функціонування балансуючого ринку та ринку допоміжних послуг;
 - правилами РДН та внутрішньодобового ринку;

кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу;
 кодексом комерційного обліку;
 правилами роздрібного ринку;
 іншими нормативно-правовими актами.

- (33) Правила ринку, кодекс системи передачі та кодекс комерційного обліку розробляються й адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор або НКРЕКП).
- (34) Правила РДН та внутрішньодобового ринку розробляються й адмініструються оператором ринку та затверджуються Регулятором.
- (35) Кодекс систем розподілу та правила роздрібного ринку затверджуються Регулятором.
- (36) Проекти правил ринку, правил РДН та внутрішньодобового ринку, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.
- (37) Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» ринок електричної енергії включає низку сегментів:
- ринок «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобовий ринок (далі – ВДР);
 - ринок двосторонніх договорів (позабіржова торгівля);
 - балансуючий ринок;
 - ринок допоміжних послуг.

Щодо сегментів РДН та ВДР:

- (38) РДН - сегмент ринку електричної енергії, на якому здійснюється купівля-продаж електричної енергії на наступну за днем проведення торгів добу.
- (39) Для участі на РДН та ВДР учасники ринку² укладають з оператором ринку³ договір про участь у РДН та ВДР, типова форма якого є невід’ємною частиною правил РДН⁴ та ВДР.
- (40) Оператор ринку не має права відмовити в укладенні договору про участь у РДН та ВДР, якщо учасник ринку належним чином виконав усі умови правил РДН та внутрішньодобового ринку щодо доступу до РДН та ВДР.
- (41) Купівля-продаж електричної енергії на РДН та ВДР здійснюється за правилами РДН та ВДР.
- (42) Регулятор (НКРЕКП) з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на РДН має право встановлювати:

² Учасник ринку електричної енергії (далі - учасник ринку) - виробник, електропостачальник, трейдер, оператор системи передачі, оператор системи розподілу, оператор ринку, гарантований покупець та споживач, які провадять свою діяльність на ринку електричної енергії у порядку, передбаченому Законом України «Про ринок електричної енергії».

³ Оператор ринку - юридична особа, яка забезпечує функціонування ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку й організацію купівлі-продажу електричної енергії на цих ринках.

⁴ Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку розробляються й адмініструються оператором ринку та затверджуються НКРЕКП.

виробникам (крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії) та імпортерам - граничну нижню межу обов'язкового місячного обсягу продажу електричної енергії на РДН, але не більше 30 відсотків їхнього місячного обсягу продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;

оператору системи передачі та операторам систем розподілу - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на РДН з метою компенсації технологічних втрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно;

виробникам, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакумуючих станціях, - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на РДН для покриття технологічних потреб гідроакумуючих станцій.

- (43) З метою продажу-купівлі електричної енергії на РДН та ВДР учасники цього ринку подають оператору ринку свої пропозиції (заявки). Форма та порядок подання пропозицій (заявок) визначаються правилами РДН та ВДР.
- (44) До торгів допускаються учасники РДН та ВДР, які відповідно до вимог правил РДН та ВДР надали гарантії виконання фінансових зобов'язань за договорами на РДН та ВДР. Види та порядок надання гарантії визначаються правилами РДН та ВДР.
- (45) Ціна купівлі-продажу електричної енергії на РДН визначається для кожного розрахункового періоду оператором ринку за принципом граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції, а на внутрішньодобовому ринку - за принципом ціноутворення «по заявленій (пропонованій) ціні» відповідно до правил РДН та ВДР.
- (46) Ціни на РДН та ВДР є вільними (ринковими).

Щодо сегменту «ринок двосторонніх договорів»:

- (47) Двосторонній договір - договір купівлі-продажу електричної енергії, укладений між двома учасниками ринку поза організованими сегментами ринку, крім договору постачання електричної енергії споживачу.
- (48) Купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами здійснюють виробники, електропостачальники, оператор системи передачі, оператори систем розподілу, трейдери, гарантований покупець та споживачі.
- (49) Учасники ринку мають право вільно обирати контрагентів за двосторонніми договорами, укладати ці договори у довільній формі та на умовах, що визначаються за домовленістю сторін з урахуванням таких обмежень:

виробники мають право продавати електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковому продажу на ринку «на добу наперед»;

учасники ринку мають право продавати імпортовану електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковому продажу на ринку «на добу наперед»;

оператор системи передачі та оператори систем розподілу не мають права продавати електричну енергію за двосторонніми договорами;

оператор системи передачі та оператори систем розподілу мають право купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з метою

компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами, відповідно, крім обсягів, які із цією метою відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковій купівлі на ринку «на добу наперед»;

виробники, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакумулюючих станціях, мають право купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з метою покриття технологічних потреб гідроакумулюючих станцій, крім обсягів, які із цією метою відповідно до норм цього Закону підлягають обов'язковій купівлі на ринку «на добу наперед»;

виробники електричної енергії - державні підприємства, а також господарські товариства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

гарантований покупець здійснює продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

розрахунки за двосторонніми договорами здійснюються виключно у грошовій формі.

- (50) Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів, який не може бути меншим за шість місяців.
- (51) Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку.

Щодо сегменту «балансуючий ринок»:

- (52) Балансуючий ринок електричної енергії (далі - балансуючий ринок) - ринок, організований оператором системи передачі електричної енергії з метою забезпечення достатніх обсягів електричної потужності та енергії, необхідних для балансування в реальному часі обсягів виробництва та імпорту електричної енергії і споживання та експорту електричної енергії, врегулювання системних обмежень в об'єднаній енергетичній системі України, а також фінансового врегулювання небалансів електричної енергії.
- (53) На балансуючому ринку оператором системи передачі⁵ здійснюються:

купівля та продаж електричної енергії для балансування обсягів попиту та пропозиції електричної енергії у межах поточної доби;

купівля та продаж електричної енергії з метою врегулювання небалансів електричної енергії сторін, відповідальних за баланс.

⁵ Оператор системи передачі - юридична особа, відповідальна за експлуатацію, диспетчеризацію, забезпечення технічного обслуговування, розвиток системи передачі та міждержавних ліній електропередачі, а також за забезпечення довгострокової спроможності системи передачі щодо задоволення обґрунтованого попиту на передачу електричної енергії.

- (54) Постачальник послуг з балансування має відповідати вимогам правил ринку щодо надання послуг з балансування.
- (55) Для надання послуг з балансування учасники ринку укладають з оператором системи передачі договір на основі типового договору про участь у балансуєчому ринку.
- (56) Типовий договір про участь у балансуєчому ринку затверджується НКРЕКП.
- (57) Оператор системи передачі з метою балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії та/або врегулювання системних обмежень надає постачальникам послуг з балансування команди на збільшення (зменшення) їхнього навантаження, здійснюючи на ринкових засадах відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування у порядку, визначеному правилами ринку.

Щодо сегменту «ринок допоміжних послуг»:

- (58) Допоміжні послуги - послуги, визначені цим Законом та правилами ринку, які оператор системи передачі закуповує в постачальників допоміжних послуг для забезпечення сталої і надійної роботи об'єднаної енергетичної системи України та якості електричної енергії відповідно до встановлених стандартів.
- (59) На ринку допоміжних послуг оператор системи передачі купує на ринкових та прозорих засадах допоміжні послуги для забезпечення надійної роботи ОЕС України та належної якості електричної енергії.
- (60) Учасниками ринку допоміжних послуг є:
 - оператор системи передачі, який купує та/або використовує допоміжні послуги;
 - постачальники допоміжних послуг, які пропонують та/або надають допоміжні послуги.
- (61) Функціонування ринку допоміжних послуг здійснюється за правилами ринку.
- (62) Перелік допоміжних послуг, що мають в обов'язковому порядку пропонуватися та надаватися оператору системи передачі постачальником допоміжних послуг, визначається правилами ринку.
- (63) Виробники зобов'язані брати участь у ринку допоміжних послуг та надавати допоміжні послуги у випадках, визначених правилами ринку.
- (64) Купівля допоміжних послуг здійснюється на підставі договорів про надання допоміжних послуг, що укладаються на підставі типових договорів про надання допоміжних послуг.
- (65) Типові договори про надання допоміжних послуг затверджуються НКРЕКП.
- (66) Оператор системи передачі відповідно до кодексу системи передачі та інших нормативно-технічних документів визначає необхідні обсяги допоміжних послуг на певний період. Інформація про необхідні допоміжні послуги, їх обсяги та строки придбання/надання підлягає оприлюдненню оператором системи передачі у порядку, визначеному правилами ринку.
- (67) Допоміжні послуги придбаваються оператором системи передачі на конкурентних засадах, крім випадків, передбачених цим Законом.
- (68) Ціни на допоміжні послуги, розраховані за затвердженою Регулятором методикою.
- (69) Відповідно до пункту 6 частини другої статті 66 Закону України «Про ринок електричної енергії» виробники електричної енергії - державні підприємства, а також господарські товариства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств

здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах⁶, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

(70) На ринку генерації (виробництва) електричної енергії загальна кількість ліцензіатів з виробництва електричної енергії становить майже 600 виробників, але при цьому три найбільших виробники в особі ДП «НАЕК «Енергоатом», Групи компаній ДТЕК та ПрАТ «Укргідроенерго» у 2018 році володіли сукупною часткою ринку в розмірі понад 85 відсотків від загального обсягу виробництва електричної енергії. Водночас близько 60 відсотків електроенергії вироблялося підприємствами з державною часткою власності.

(71) Отже:

наявні сегменти ринків електричної енергії, а саме: двосторонніх договорів, ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок, балансуючий ринок і ринок допоміжних послуг, мають функціонувати на конкурентних засадах, як передбачено чинним законодавством та правилами ринків;

діяльність учасників ринку електричної енергії є ліцензованою та контролюється державою;

діяльність виробників електричної енергії, з урахуванням технологічних особливостей, відповідно до чинних нормативно-правових актів, здійснюється у 2-х торгових зонах, а саме: в об'єднаній енергетичній системі України та зоні Острова Бурштинської ТЕС.

6.2. РИНОК ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ

(72) Відповідно до статті 1 Закону України «Про тепlopостачання»:

сфера тепlopостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;

теплова енергія - товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери тепlopостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу;

виробництво теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з перетворенням енергетичних ресурсів будь-якого походження, у тому числі альтернативних джерел енергії, на теплову енергію за допомогою технічних засобів з метою її продажу на підставі договору;

об'єкти у сфері тепlopостачання - теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж;

постачання теплової енергії (тепlopостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору;

⁶ Відповідно до Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 499, електронний аукціон - аукціон, який проводиться в електронній торговій системі організатором аукціону у формі одностороннього аукціону або двостороннього безперервного аукціону.

транспортування теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з передачею теплової енергії (теплоносія) за допомогою мереж на підставі договору.

- (73) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії»:

природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги);

суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

- (74) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» транспортування теплової енергії належить до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.
- (75) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про природні монополії» діяльність з виробництва та постачання теплової енергії належить до суміжних ринків.
- (76) На ринках у сфері теплопостачання, які перебувають у сфері природних монополій, де відсутня конкуренція, господарська діяльність суб'єктів господарювання підлягає ліцензуванню і контролю з боку регуляторів.
- (77) Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 308, розроблено:

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії;

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами;

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.

- (78) Державним органом, який забезпечує формування державної політики у сфері теплопостачання, є Мінрегіон України.
- (79) Ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії суб'єктів господарювання здійснює НКРЕКП у випадках, якщо суб'єкт господарювання: провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва теплової енергії (крім виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях, когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), якщо заявлений (фактичний згідно зі звітністю) обсяг виробництва теплової енергії у наступному (минулому) календарному році перевищуватиме (перевищував) 170 тисяч Гкал та якщо суб'єкт господарювання здійснює ліцензовану діяльність з постачання теплової енергії при забезпеченості

споживачів приладами обліку теплової енергії на 01 серпня 2017 року більше ніж 70 %, на 01 січня 2018 року – більше ніж 90 %;

провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках.

- (80) Регулювання діяльності інших суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання здійснюється за регіональним принципом відповідними органами місцевої влади.
- (81) Обласні та Київська міська державні адміністрації здійснюють ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії суб'єктів господарювання у разі, якщо суб'єкт господарювання:

провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва теплової енергії (крім виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях, когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), на виробничих об'єктах, що розташовані на території однієї області України (або лише на території міста Києва), та якщо заявлений (фактичний згідно із звітністю) обсяг виробництва теплової енергії в наступному (минулому) календарному році не перевищуватиме (не перевищував) 170 тисяч Гкал та/або якщо суб'єкт господарювання здійснює ліцензовану діяльність з постачання теплової енергії при забезпеченості споживачів приладами обліку теплової енергії на 01 серпня 2017 року менше ніж 70 %, станом на 01 січня 2018 року – менше ніж 90 %;

провадить (має намір провадити) діяльність із виробництва теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії.

- (82) Відповідно до статті 20 Закону України «Про теплопостачання» тарифи на виробництво теплової енергії, у тому числі на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням альтернативних джерел енергії, на транспортування та постачання теплової енергії встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органами місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законодавством.
- (83) Статтею 13 Закону України «Про теплопостачання» визначено, що до основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання, зокрема, належить встановлення для всіх категорій споживачів тарифів на теплову енергію і тарифів на виробництво теплової енергії (крім тарифів на теплову енергію, вироблену на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях та когенераційних установках) у порядку і межах, визначених законодавством.
- (84) Відповідно до статті 16 Закону України «Про теплопостачання», до повноважень НКРЕКП належить встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам природних монополій у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП.
- (85) При цьому встановлення НКРЕКП таких тарифів для кожного ліцензіата здійснюється її окремими постановами.
- (86) Механізм формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію для суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної та (або) з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях (далі - ТЕЦ), теплових електростанціях (далі - ТЕС) та когенераційних установках, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки з використанням альтернативних джерел енергії, регламентується положеннями Законів України «Про ринок електричної енергії»,

«Про теплопостачання», «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», а також Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженим постановою НКРЕКП від 25.06.2019 № 1174 «Про затвердження Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання», Методикою формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, затвердженою постановою НКРЕКП від 01.08.2017 № 991, із змінами.

- (87) Попит на теплову енергію визначається виключно географічним розташуванням діючих споживачів, схемою теплопостачання міста (якою також передбачаються зміни прокладення тепломереж або об'єктів теплогенерації) та планом міста (яким визначено також майбутні забудови, а отже, потенційне збільшення/зменшення кількості споживачів теплоенергії або їх перепідключення).
- (88) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання послуг на ринку теплової енергії, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність у межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування). Прокладення ж інших теплових мереж – поряд з наявними, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (89) **Отже, на ринках теплової енергії:**
- **ринок транспортування теплової енергії належить до сфери діяльності суб'єктів природних монополій, де відсутня конкуренція та господарська діяльність суб'єктів господарювання підлягає ліцензуванню і контролю регуляторами;**
 - **ринки виробництва та постачання теплової енергії належать до суміжних з ринком транспортування теплової енергії;**
 - **діяльність із виробництва теплової енергії є ліцензованою. Ліцензування діяльності з виробництва теплової енергії здійснює Регулятор. Разом із тим відповідними постановами НКРЕКП встановлюються тарифи на теплову енергію суб'єктам природних монополій;**
 - **є регіональними (мають певні територіальні межі), оскільки діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на таких ринках, технологічно обмежується наявними тепломережами, до яких підключені виробники теплової енергії та по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів.**

6.3. РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ

- (90) Відповідно до статті 3 Закону України «Про ринок природного газу» ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема:
- забезпечення високого рівня захисту прав та інтересів споживачів природного газу;
 - вільної торгівлі природним газом та рівності суб'єктів ринку природного газу;
 - вільного вибору постачальника природного газу;
 - забезпечення рівних прав на доступ до газотранспортних та газорозподільних систем;

недопущення та усунення обмежень конкуренції, спричинених діями суб'єктів ринку природного газу, у тому числі суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання державної форми власності;

відповідальності суб'єктів ринку природного газу за порушення правил діяльності на ринку природного газу та умов договорів.

- (91) Державне регулювання ринку природного газу здійснює НКРЕКП у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.
- (92) До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать, зокрема:
- видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;
 - затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів;
 - моніторинг застосування та визначення тарифів, інших платежів, пов'язаних із діяльністю на ринках природного газу;
 - затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, відповідних методологій, які забезпечують передбачене законодавством функціонування ринку природного газу;
 - моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;
 - спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;
 - забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства.
- (93) Постачання природного газу здійснюється відповідно до договору, за яким постачальник зобов'язується поставити споживачеві природний газ належної якості та кількості в порядку, передбаченому договором, а споживач зобов'язується оплатити вартість прийнятого природного газу в розмірі, строки та порядку, передбачені договором.
- (94) Постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється на підставі типового договору, що затверджується Регулятором та оприлюднюється в установленому порядку.
- (95) Постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених цим Законом.
- (96) Права та обов'язки постачальників і споживачів визначаються цим Законом, Цивільним і Господарським кодексами України, правилами постачання природного газу, іншими нормативно-правовими актами, а також договором постачання природного газу.
- (97) Споживач має право, зокрема, на вільний вибір постачальника.
- (98) Суб'єкти ринку природного газу є рівними у праві на отримання доступу до газотранспортних та газорозподільних систем, приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем.

- (99) Відповідно до статті 11 цього ж Закону, з метою забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.
- (100) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (зі змінами), до 01 травня 2021 року покладені спеціальні обов'язки:
- на НАК «Нафтогаз України» постачати природний газ на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням, виробникам теплової енергії;
- на господарські товариства, 100 відсотків акцій (паїв, часток) яких належать державі або іншому господарському товариству, єдиним акціонером якого є держава (ПАТ «Укргазвидобування», ДАТ «Чорноморнафтогаз»), - продавати природний газ НАК «Нафтогаз України» до 01 серпня 2020 р. для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності), державного підприємства України «Міжнародний дитячий центр «Артек» та до 01 травня 2021 р. - для формування ресурсу природного газу для виробників теплової енергії для всіх категорій використання природного газу на умовах та в порядку, що визначені цим Положенням.

(101) **Отже:**

правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах: вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій; належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу»;

діяльність із транспортування, розподілу та постачання природного газу підлягає ліцензуванню;

до 01 травня 2021 року постачання природного газу виробникам теплової енергії здійснюється на умовах та в порядку, визначених Положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (зі змінами);

ринки природного газу підлягають державному регулюванню в особі Регулятора, який одночасно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечує ефективне застосування заходів захисту прав споживачів на цих ринках.

7. ТОВАРНІ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІ МЕЖІ РИНКІВ

За інформацією заявників:

- (102) ДП «Северодонецька ТЕЦ» є учасником ринків:
- електричної енергії та здійснює господарську діяльність із виробництва (генерації) електричної енергії;
- теплової енергії, що перебувають у сфері природних монополій, та здійснює господарську діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів міста Северодонецьк, охоплює близько 70 відсотків споживачів міста, решті 30 відсоткам споживачів надає послуги комунальне підприємство «Северодонецьктеплокомуненерго»;

- (103) АТ «Одеська ТЕЦ» є учасником ринків:

електричної енергії та здійснює господарську діяльність із виробництва (генерації) електричної енергії;

теплової енергії, що перебувають у сфері природних монополій, та здійснює господарську діяльність із виробництва теплової енергії для потреб споживачів міста Одеса, охоплює близько 20 відсотків споживачів міста, решті 80 відсоткам споживачів надає послуги комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси», яке також здійснює транспортування та постачання теплової енергії до споживачів, вироблену АТ «Одеська ТЕЦ»;

(104) АТ «Криворізька ТЦ» є учасником ринків теплової енергії, що перебувають у сфері природних монополій, та здійснює господарську діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів міста Кривий Ріг, охоплює близько 50 відсотків споживачів міста, решті 50 відсоткам споживачів надає послуги комунальне підприємство «ТМ «Криворіжтепломережа»;

(105) АТ «Херсонська ТЕЦ» є учасником ринків:
електричної енергії та здійснює господарську діяльність із виробництва (генерації) електричної енергії;

теплової енергії, що перебувають у сфері природних монополій, та здійснює господарську діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів міста Херсон, охоплює близько 50 відсотків споживачів міста, решті 50 відсоткам споживачів надає послуги міське комунальне підприємство «Херсонтеплоенерго» та приватне підприємство «Херсонтеплогенерація»;

(106) АТ «Миколаївська ТЕЦ» є учасником ринків:
електричної енергії та здійснює господарську діяльність із виробництва (генерації) електричної енергії;

теплової енергії, що перебувають у сфері природних монополій, та здійснює господарську діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії для потреб споживачів міста Миколаїв, охоплює близько 40 відсотків споживачів міста, решті 50 відсоткам споживачів надає послуги обласне комунальне підприємство «Миколаївоблтеплоенерго»;

(107) АТ «Дніпровська ТЕЦ» є учасником ринків:
електричної енергії та здійснює господарську діяльність із виробництва (генерації) електричної енергії;

теплової енергії, що перебувають у сфері природних монополій, та здійснює господарську діяльність із виробництва теплової енергії для потреб споживачів міста Кам'янське Дніпропетровської обл. Разом із тим теплозабезпечення міста здійснює комунальне підприємство КМР «Тепломережі» за рахунок власної виробленої теплової енергії та теплової енергії від АТ «Дніпровська ТЕЦ» та АТ «ДніпроАзот».

(108) Разом із тим ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» для виробництва теплової та електричної енергії використовують лише природний газ. За даними, отриманими від зазначених товариств, перехід на іншу сировину є недоцільним, враховуючи в тому числі потребу у значних фінансових ресурсах для переоснащення виробничих потужностей.

- (109) НАК «Нафтогаз України», з урахуванням відносин контролю, здійснює діяльність із:
розвідки та розробки родовищ;
експлуатаційного та розвідувального буріння;
транспортування та зберігання нафти й газу;
постачання природного і скрапленого газу споживачам;
виробництва електричної енергії;
постачання електричної енергії;
виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.
- (110) Разом із тим, відповідно до Положення від 19.10.2018 № 867, зі змінами, на НАК «Нафтогаз України» покладені спеціальні обов'язки, зокрема до 01 травня 2021 р., постачати природний газ на умовах та в порядку, що визначені цим Положенням, виробникам теплової енергії.
- (111) Територіальні межі ринку певного товару відповідно до пункту 6.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища (далі – Методика) суб'єктів господарювання на ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (112) Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), у межах якої споживач може задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (113) **Отже, з урахуванням інформації, викладеної в цьому рішенні:**

Щодо ринків електричної енергії:

товаром, щодо якого визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є вироблена електрична енергія;

територія, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях відповідно до технологічних особливостей функціонування ринку обмежується технологічною зоною Об'єднаної енергетичної системи України (ОЕС).

Щодо ринків теплової енергії:

товаром, щодо якого визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є вироблена тепла енергія та послуги транспортування й постачання такої теплової енергії;

територією, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях відповідно до технологічних обмежень, обумовлених наявними тепломережами, до яких підключені виробники теплової енергії та по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів, є територія міст Сєвєродонецьк, Одеса, Кривий Ріг, Херсон, Миколаїв, Кам'янське, обмежена мережами тепlopостачання, до яких під'єднані ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» відповідно.

Щодо ринків природного газу:

товаром, щодо якого визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є природний газ, який постачається як сировина для виробничих потреб ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ»;

територією, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є вся територія України.

8. ОЦІНКА ВПЛИВУ КОНЦЕНТРАЦІЙ НА ЗАДІЯНІ РИНКИ

8.1. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

(114) За інформацією, отриманою Комітетом під час розгляду справи, встановлено, що сукупна частка учасників концентрації на ринку електричної енергії за останні 3 роки не перевищувала 0,5 відсотка. При цьому сукупна частка учасників концентрації у загальному обсязі виробництва електричної енергії, яка генерується ТЕЦ, за останні 3 роки не перевищувала 7,05 відсотка (відповідна інформація наведена в таблиці 1).

Таблиця 1

Обсяги виробництва електричної енергії

	2017			2018			2019		
	млн кВт·год	частка в обсязі виробництва електричної енергії ТЕЦ	частка у загальному обсязі виробництва електричної енергії	млн кВт·год	частка в обсязі виробництва електричної енергії ТЕЦ	частка у загальному обсязі виробництва електричної енергії	млн кВт·год	частка в обсязі виробництва електричної енергії ТЕЦ	частка в загальному обсязі виробництва електричної енергії
Загальне виробництво електричної енергії, в т. ч.	142224,76		100,00%	146108,52		100,00%	148992,00		100,00%
ГК ТЕС	40526,101		28,5%	43108,472		29,5%	40512,000		27,2%
АЕС	80295,274		56,5%	79383,107		54,3%	83003,000		55,7%
ГЕС/ГАЕС	10012,815		7,0%	11413,6		7,8%	7513,000		5,0%
ВДЕ	2104,877		1,5%	2783,551		1,9%	5364,000		3,6%
ТЕЦ, в т.ч.	9285,691		6,5%	9419,793		6,4%	12600,000		8,5%
ТЕЦ учасників концентрації, з яких:	587,313	6,33%	0,41%	655,07	7,06%	0,45%	636,37	5,05%	0,43%
АТ «Дніпровська ТЕЦ»	59,819	0,64%	0,04%	63,046	0,68%	0,04%	50,176	0,40%	0,03%
АТ «Сєвєродонецька ТЕЦ»	70,111	0,76%	0,05%	120,481	1,30%	0,08%	143,118	1,14%	0,10%
АТ «Миколаївська ТЕЦ»	58,132	0,63%	0,04%	69,112	0,74%	0,05%	51,154	0,41%	0,03%
АТ «Херсонська ТЕЦ»	67,895	0,73%	0,05%	70,398	0,76%	0,05%	69,397	0,55%	0,05%
АТ «Одеська ТЕЦ»	53,356	0,57%	0,04%	54,033	0,58%	0,04%	44,525	0,35%	0,03%
ТОВ «Новояворівська ТЕЦ»	131,43	1,42%	0,09%	131,43	1,42%	0,09%	131,43	1,04%	0,09%
ТОВ «Енергія-Новий Розділ»	146,57	1,58%	0,10%	146,57	1,58%	0,10%	146,57	1,16%	0,10%

(115) Враховуючи зазначене, заявлені концентрації у вигляді набуття НАК «Нафтогаз України» контролю над АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», з урахуванням наявних відносин контролю НАК «Нафтогаз України» з іншими виробниками електричної енергії, а саме: ТОВ «НВП «Енергія-Новояворськ», ТОВ «Енергія-Новий Розділ», забезпечать НАК «Нафтогаз України» частку на ринку виробництва електричної енергії, не більшу за 0,5 відсотка від загального обсягу виробництва електричної енергії в Україні. Отже, заявлені концентрації не призводять до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на ринку електричної енергії.

(116) **Отже:**

на організованих сегментах ринку електричної енергії, а саме: двосторонніх договорів, ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку, балансуєчому ринку й ринку допоміжних послуг, заявлені концентрації не призводять до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції;

відповідно до наявної структури власності АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Севєродонецька ТЕЦ» та НАК «Нафтогаз України», а саме, всі зазначені суб'єкти господарювання є об'єктами державної власності, заявлені концентрації не призводять до структурних змін на ринках електричної енергії.

8.2. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА РИНОК ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ

(117) За інформацією, отриманою Комітетом під час розгляду справи, встановлено:

діяльність ДП «Севєродонецька ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та пов'язана з виробництвом, транспортуванням і постачанням теплової енергії для потреб споживачів міста Севєродонецьк, у межах розташування теплових мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів;

діяльність АТ «Одеська ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та пов'язана з виробництвом теплової енергії для споживачів міста Одеса, у межах розташування теплових мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів;

діяльність АТ «Криворізька ТЦ» належить до ринків природних монополій та пов'язана з виробництвом, транспортуванням і постачанням теплової енергії для потреб споживачів міста Кривий Ріг, у межах розташування теплових мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів;

діяльність АТ «Херсонська ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та пов'язана з виробництвом, транспортуванням і постачанням теплової енергії для потреб споживачів міста Херсон, у межах розташування теплових мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів;

діяльність АТ «Миколаївська ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та пов'язана з виробництвом, транспортуванням і постачанням теплової енергії для потреб споживачів міста Миколаїв, у межах розташування теплових мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів;

діяльність АТ «Дніпровська ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та пов'язана з виробництвом теплової енергії для споживачів міста Кам'янське

Дніпропетровської обл., у межах розташування теплових мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів.

- (118) Органи, уповноважені здійснювати ліцензування у сфері виробництва, транспортування та постачання тепла, а також встановлювати відповідні тарифи для АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Органи державної влади, відповідальні за ліцензування та встановлення тарифів

	ліцензування у сфері транспортування та постачання тепла	тарифи на транспортування, постачання теплової енергії та кінцеві тарифи для розрахунків зі споживачами	ліцензування у сфері виробництва тепла	тарифи на виробництво теплової енергії
АТ «Дніпровська ТЕЦ»	не здійснює господарської діяльності з транспортування та постачання теплової енергії		НКРЕКП	
АТ «Севєродонецька ТЕЦ»	Луганська обласна державна адміністрація	Севєродонецька міська рада		
АТ «Миколаївська ТЕЦ»	НКРЕКП	НКРЕКП		
АТ «Херсонська ТЕЦ»	Херсонська обласна державна адміністрація	Херсонська міська рада		
АТ «Одеська ТЕЦ»	не здійснює господарської діяльності з транспортування та постачання теплової енергії			
АТ «Криворізька ТЦ»	Дніпропетровська обласна державна адміністрація	Криворізька міська рада		

- (119) **Отже:**

діяльність АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Севєродонецька ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та/або суміжних їм ринків та в повному обсязі є законодавчо врегульованою;

територія здійснення господарської діяльності ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» визначається та обмежується місцем розташування мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії, у містах Севєродонецьк, Одеса, Кривий Ріг, Херсон, Миколаїв, Кам'янське відповідно;

відповідно до наявної структури власності АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Севєродонецька ТЕЦ» та НАК «Нафтогаз України», а саме, всі зазначені суб'єкти господарювання є об'єктами державної власності, заявлені концентрації не призводять до структурних змін на ринках теплової енергії.

8.3. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ

- (120) За інформацією, отриманою Комітетом під час розгляду справи, встановлено:
- (121) Відповідно до інформації, наданої НКРЕКП та НАК «Нафтогаз України» щодо обсягів реалізації та споживання природного газу (див. таб. 3), встановлено:
- (122) частка обсягів реалізації НАК «Нафтогаз України» природного газу від загального обсягу споживання природного газу в Україні становила:
- у 2017 році – 76,05 відсотка;
 - у 2018 році – 78,63 відсотка;
 - у 2019 році – 73,50 відсотка;
 - у I кв. 2020 року – 66,26 відсотка;

- (123) частка обсягів реалізації НАК «Нафтогаз України» природного газу для підприємств ТКЕ (для виробництва теплової енергії) від загального обсягу споживання зазначеними підприємствами природного газу в Україні становила:
- у 2017 році – 78,95 відсотка;
 - у 2018 році – 81,12 відсотка;
 - у 2019 році – 78,77 відсотка;
 - у I кв. 2020 року – 86,03 відсотка;
- (124) частка обсягів реалізації НАК «Нафтогаз України»⁷ природного газу для промисловості від загального обсягу споживання зазначеними підприємствами природного газу в Україні становила:
- у 2017 році – 47,37 відсотка;
 - у 2018 році – 55,73 відсотка;
 - у 2019 році – 51,83 відсотка;
 - у I кв. 2020 року – 59,78 відсотка.
- (125) Інші обсяги природного газу для потреб споживачів реалізовували суб'єкти господарювання (видобувні компанії та імпортери), які не пов'язані відносинами контролю з НАК «Нафтогаз України».

Таблиця 3

Обсяги постачання та споживання природного газу в Україні

	Обсяги споживання природного газу, тис. м ³ за рік ⁸				Обсяги постачання природного газу, тис. м ³ за рік			
	2017	2018	2019	1 кв. 2020	2017	2018	2019	1 кв. 2020
ЗАГАЛОМ	27 473 131,00	27 495 550,00	25 040 896,00	9 114 321,00	20 893 143,91	28 455 687,80	24 375 245,50	6 766 273,90
Постачальники (видобувні компанії та імпортери) не пов'язані в.к. з НАК ¹						6 834 598,00	5 970 320,00	727 303,00
ОБСЯГИ постачання ПП НАК «Нафтогаз», з них: ⁹					20 893 143,91	21 621 089,80	18 404 925,50	6 038 970,90
Населення*	11 232 639,00	10 625 831,00	8 333 376,00	3 588 388,00	11 232 640,31	10 625 836,30	7 966 366,60	1 991 084,70
Підприємства ТКЕ, в т.ч.	6 971 628,00	7 351 089,00	7 431 999,00	3 317 285,00	5 503 827,00	5 963 025,10	5 853 965,20	2 853 740,40
ТЕЦ НАК, в т.ч.					446 107,00	426 955,30	419 076,30	248 339,10
АТ «Дніпровська ТЕЦ»					53 618,00	30 671,20	49 411,30	27 944,80
АТ «Криворізька ТЦ»					13 746,40	45 455,40	125 054,90	62 139,70
ДП «Севєродонецька ТЕЦ»					60 846,00	79 990,60	89 813,00	49 335,50
АТ «Миколаївська ТЕЦ»					43 222,00	47 869,40	39 405,50	23 178,10
АТ «Одеська ТЕЦ»					30 765,60	65 526,00	56 509,40	36 189,60
АТ «Херсонська ТЕЦ»					53 965,00	55 027,70	52 802,30	34 863,40
ТОВ «НВП «Енергія-Новояворськ»					99 186,00	46 570,00	2 534,30	6 515,00
ТОВ «Енергія-Новий Розділ»					90 758,00	55 845,00	3 545,60	8 173,00
Промисловість та інші	8 774 786,00	9 030 412,00	8 845 579,00	1 997 514,00	4 156 676,60	5 032 228,40	4 584 593,70	1 194 145,80
Бюджетні організації	494 078,00	488 218,00	429 942,00	211 134,00				

- (126) Протягом останніх трьох років та першого кварталу 2020 року частка природного газу, що був видобутий ПАТ «Укргазвидобування», у загальному обсязі реалізованого НАК «Нафтогаз України» природного газу для усіх категорій споживачів становила:

⁷ За інформацією НАК «Нафтогаз України», обсяги реалізації природного газу для ТЕЦ, які використовуються для виробництва електричної енергії, враховуються у статистиці НАК «Нафтогаз України» як природний газ, реалізований для промисловості.

⁸ За інформацією НКРЕКП.

⁹ За інформацією НАК «Нафтогаз України».

- у 2017 році – 57,48 відсотка;
у 2018 році – 63,55 відсотка;
у 2019 році – 72,17 відсотка;
у I кв. 2020 року – 90,16 відсотка,
інші обсяги природного газу, реалізовані НАК «Нафтогаз України», були імпортовані в Україну.
- (127) Частка видобутого ПАТ «Укргазвидобування» природного газу у структурі реалізації НАК «Нафтогаз України» для відповідних споживачів у рамках ПСО за останні три роки становила:
для населення:
у 2017 році – 86,53 відсотка;
у 2018 році – 93,19 відсотка;
у 2019 році – 99,82 відсотка;
у I кв. 2020 року – 99,14 відсотка;
для підприємств ТКЕ:
у 2017 році – 19,00 відсотків;
у 2018 році – 26,03 відсотка;
у 2019 році – 32,41 відсотка;
у I кв. 2020 року – 52,41 відсотка,
інші обсяги природного газу, реалізовані НАК «Нафтогаз України», були покриті за рахунок імпортованого газу.
- (128) Відповідно до пункту 3 Положення з 01 серпня 2020 року дія положення ПСО не поширюється на задоволення потреб населення, тобто весь обсяг потреб ТКЕ в природному газі буде задовольнятися природним газом, що видобуває ПАТ «Укргазвидобування».
- (129) Отже, зважаючи на норми Положення, у тому числі з урахуванням змін, НАК «Нафтогаз України» фактично є власником ресурсу природного газу, який реалізується для забезпечення загальносупільних інтересів у рамках ПСО.
- (130) Відповідно до пункту 6 Положення:
ПАТ «Укргазвидобування» (яке є пов'язаним відносинами контролю з НАК «Нафтогаз України») та ДАТ «Чорноморнафтогаз» зобов'язані щомісяця здійснювати продаж природного газу власного видобутку (крім обсягів виробничо-технологічних витрат, обсягів, які використовуються для власних потреб ПАТ «Укргазвидобування» та ДАТ «Чорноморнафтогаз», пов'язаних із видобутком, підготовкою до транспортування і транспортуванням природного газу, а також для виробництва скрапленого природного газу та стабільного бензину), а НАК «Нафтогаз України» - придбавати такий природний газ для забезпечення виконання покладених на Компанію цим Положенням спеціальних обов'язків;
з 01 січня 2020 р. ціна придбання природного газу не може бути вищою за ціну продажу природного газу, визначену відповідно до пункту 13 цього Положення, за вирахуванням торговельної надбавки (націнки) НАК «Нафтогаз України» на рівні 1,917 відсотка зазначеної ціни.
У разі визначення для цілей пункту 13 цього Положення цін на два періоди поставки: місяць та квартал, НАК «Нафтогаз України» придбаває природний газ за ціною, яка є середньою арифметичною ціною продажу/постачання природного газу на відповідний місяць та квартал за вирахуванням торговельної надбавки (націнки) НАК «Нафтогаз України» на рівні 1,917 відсотка зазначеної ціни.
- (131) Відповідно до пункту 13 Положення, з 01 липня 2020 р. НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу відповідно до пунктів 7, 8 і 11

Положення за цінами, що встановлюються продавцем (постачальником) і покупцем (споживачем), але не вище рівня, який враховує середньоарифметичне значення фактичних цін (End of Day) природного газу на наступну добу поставки газу (Day-Ahead and Weekend) на нідерландському газовому хабі (TTF) за період з 01 по 22 число місяця постачання газу відповідно до інформації біржі Powernext/ЕЕХ, різницю (спред) між ціною на хабі TTF та на кордоні України й тариф на послуги транспортування природного газу для точки входу в Україну на міждержавному з'єднанні з Польщею/Словаччиною/Угорщиною:

$C = ((C_{\text{отг}} + T_t \times K_{\text{дол.США}})) \times (1 + N_{\text{т}}) \times K_{\text{пв}}$ (гривень за 1000 куб. метрів з урахуванням податку на додану вартість),

де C - ціна газу як товару, за якою з 1 липня 2020 р. НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу відповідно до пунктів 7, 8 і 11 цього Положення;

$K_{\text{пв}}$ - коефіцієнт, що враховує податок на додану вартість, визначений відповідно до Податкового кодексу України;

T_t - встановлений НКРЕКП тариф на послуги транспортування природного газу для точок входу в газотранспортну систему на міждержавних з'єднаннях з Польщею/Словаччиною/Угорщиною та коефіцієнт до нього з розрахунку тривалості бронювання в 1 календарний місяць, доларів США за 1000 куб. метрів на добу (без урахування податку на додану вартість);

$C_{\text{отг}}$ - вартість природного газу (без урахування податку на додану вартість), розрахована за формулою:

$C_{\text{отг}} = ((C_{\text{ТТФ}} \times K_{\text{GCV}} \times K_{\text{євро/дол.США}}) + (B_n \times K_{\text{GCV}} \times K_{\text{євро/дол.США}})) \times K_{\text{дол.США}}$ (гривень за 1000 куб. метрів),

де $C_{\text{ТТФ}}$ - середньоарифметичне значення фактичних цін (End of Day) природного газу на наступну добу поставки газу (Day-Ahead and Weekend) на нідерландському газовому хабі (TTF) відповідно до інформації біржі Powernext/ЕЕХ за період з 01 по 22 число місяця постачання газу;

B_n - значення різниці (спреду) між ціною на хабі TTF та на кордоні України, євро за МВт·год;

K_{GCV} - коефіцієнт, який відображає значення співвідношень одиниць енергії (МВт·год) та об'єму (1000 куб. метрів) і визначається як середнє значення за місяць постачання газу, у точці постачання Будінце, відповідно до інформації, наведеної на офіційному веб-сайті оператора газотранспортної системи Словаччини компанії «Eustream, a. s.»;

$K_{\text{євро/дол.США}}$ - крос-курс євро до долара США за даними Національного банку на 22 число місяця постачання газу;

$K_{\text{дол.США}}$ - обмінний курс гривні до долара США за даними Національного банку на 22 число місяця постачання газу;

$N_{\text{т}}$ - рівень торговельної надбавки (націнки), визначений пунктом 6 цього Положення.

- (132) Отже, НАК «Нафтогаз України», з урахуванням відносин контролю, має структурні ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринках природного газу, ринкова влада якого підсилюється умовами Положення.
- (133) Разом із тим, відповідно до таблиці 3, наведеної в рішенні, ДП «Севродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ТОВ «НВП «Енергія-Новояворськ», ТОВ «Енергія-Новий Розділ» споживали природний газ у загальному обсязі споживання підприємствами ТКЕ в Україні на рівні:
- у 2017 році – 6,40 відсотка;
 - у 2018 році – 5,81 відсотка;
 - у 2019 році – 5,64 відсотка;
 - у I кв. 2020 року – 7,49 відсотка,

що становило в обсягах постачання НАК «Нафтогаз України» для підприємств ТКЕ:
у 2017 році – 8,11 відсотка;
у 2018 році – 7,16 відсотка;
у 2019 році – 7,16 відсотка;
у I кв. 2020 року – 8,70 відсотка.

- (134) Враховуючи зазначене, після припинення дії Положення про спеціальні обов'язки створюються умови для виникнення вертикальних узгоджених дії на ринках теплової енергії та природного газу, що містять ризик порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді домовленостей між постачальником природного газу, які містять положення про:

надання переваг для ДП «Севродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» під час придбання зазначеними підприємствами природного газу;

запровадження непрозорих механізмів ціноутворення на ринку теплової енергії, метою або наслідком яких є: обмеження, усунення, недопущення конкуренції, ущемлення суспільних інтересів споживачів теплової енергії;

завищення цін на природний газ та, як наслідок, завищення цін на теплову енергію для споживачів.

- (135) У ході розгляду справ про концентрацію Комітетом були отримані листи АТ «Херсонська ТЕЦ» та Групи компаній «Укртепло», в яких містилися застереження щодо розглянутих концентрацій.

- (136) Листом Секретаріату Кабінету Міністрів України № 22528/0/1-20 від 29.05.2020 (зарєєстрованим у Комітеті 09.06.2020 за № 3-01/391) до Комітету було надіслано копію листа АТ «Херсонська ТЕЦ» за № 01-1/1084 від 27.05.2020, в якому, зокрема, зазначалося, що:

вертикальні та конгломератні концентрації можуть мати негативні наслідки, як приклад, обмеження доступу конкурентів до постачальників або ринків, оскільки підприємства, що набуваються НАК «Нафтогаз України», є великою частиною енергетичної системи країни, у тому числі прикордонних територій;

НАК «Нафтогаз України», у випадку передання йому державної частки у статутному капіталі АТ «Херсонська ТЕЦ», стане єдиним можливим постачальником природного газу для виробничих потреб товариства, тобто, крім відносин контролю, виникнуть безальтернативні відносини в розрізі «продавець-покупець», АТ «Херсонська ТЕЦ» втратить потенційну можливість укладання договорів на постачання природного газу з іншими контрагентами, навіть за умови запропонованої кращої ціни. Перспективи виникнення такої ситуації негативно впливатимуть на ціноутворення товариства, в якому вартість придбаного газу становить від 50 до 90 відсотків. А за умов запровадження такого механізму для 6 теплоелектроцентралей, збитки, що можуть бути завдані, стануть вагомими;

вертикальне укрупнення із включенням у корпоративну структуру НАК «Нафтогаз України» підприємств генерації є контрпродуктивним та протирічить загальним засадам реформування галузі. Наслідком такого укрупнення стане посилення економічної влади НАК «Нафтогаз України» в галузі споживання природного газу, основним постачальником якого є саме НАК «Нафтогаз України».

- (137) Листом № 04/05-01 від 04.05.2020 (zareєстрованим у Комітеті 07.05.2020 за № 8-01/5738) Група компаній «Укртепло» надала такі заперечення:
- внаслідок планованої концентрації НАК «Нафтогаз України» набуде контроль над усіма ланками ланцюга виробництва – від видобутку, транспортування, продажу сировини (газу) до виготовлення готової продукції (теплової та електричної енергії) та продажу її кінцевим споживачам. Отже, НАК «Нафтогаз України» розширює свій монопольний вплив і на сферу надання послуг кінцевим споживачам шляхом набуття контролю над суб'єктами природних монополій – ТЕЦ, що є суб'єктами у справах, які розглядає Комітет;
- враховуючи велику заборгованість ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» за газ, який постачався НАК «Нафтогаз України», зазначені ТЕЦ не зможуть змінити постачальника, а заборгованість пропорційно збільшується через високу ціну на газ від НАК «Нафтогаз України». Крім того, за умовами ПСО, НАК «Нафтогаз України» також до 01 липня 2021 року викуповуватиме всі обсяги газу в АТ «Укргазвидобування» (пов'язане відносинами контролю з НАК «Нафтогаз України») для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів. За таких умов, звичайно, що НАК «Нафтогаз України» зацікавлена у збереженні наявних монопольних умов та усуненні альтернативних конкурентних пропозицій. Пропонована концентрація призведе тільки до розширення сфери господарської діяльності монополіста НАК «Нафтогаз України».
- (138) Листом від 14.05.2020 № 52/15/7-20 (zareєстрованим у Комітеті 21.05.2020 за № 7-07/6406) НКРЕКП повідомила, що на 12 травня 2020 року заборгованість ДП «Севєродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» за спожитий газ перед НАК «Нафтогаз України» становить 5 717,3 млн грн. Враховуючи такий розмір заборгованості, зазначені підприємства знаходяться під загрозою припинення постачання природного газу, що ставить під загрозу штатне проходження опалювального періоду. Тому, враховуючи те, що основним кредитором зазначених ТЕЦ є НАК «Нафтогаз України», передача цих підприємств в управління НАК «Нафтогаз України» може стабілізувати ситуацію щодо розрахунків за спожитий природний газ та запобігти зриву подальших опалювальних періодів.
- (139) Отже, з метою нівелювання настання можливих негативних наслідків, зазначених у цьому рішенні, що пов'язані з вертикальною інтеграцією суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку сировини та готової продукції та можуть, за певних умов призвести до суттєвого обмеження конкуренції на ринках теплової енергії та природного газу, дозволи на концентрацію доцільно обумовити наданням учасникам концентрації зобов'язань.
- (140) Відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі встановлення підстав для заборони концентрації, органи Антимонопольного комітету України, зокрема:
- повідомляють їх учасників про зміст таких підстав;
- надають можливість учасникам концентрації надати пропозицій щодо зобов'язань, які готові взяти на себе учасники такої концентрації, що усувають відповідний негативний вплив концентрації на конкуренцію та дозволяють органу Антимонопольного комітету України прийняти рішення про надання дозволу на концентрацію.

Разом із цим зобов'язання, взяті на себе учасниками концентрації, мають бути пропорційними обґрунтованим загрозам негативного впливу на конкуренцію заявленої концентрації, а вимоги щодо забезпечення контролю за виконанням учасниками концентрації взятих на себе зобов'язань не повинні бути надмірними.

(141) Листом від 20.08.2020 № 10-2508/1.18-20 (zareєстрованим у Комітеті 21.08.2020 за № 8-01/10824) НАК «Нафтогаз України» повідомила про готовність, із метою нівелювання ймовірних наслідків від здійснення концентрації на суміжних ринках, взяти на себе зобов'язання здійснювати купівлю природного газу на конкурентних засадах за відсутності інших рішень Кабінету Міністрів України щодо спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, які будуть прийняті відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», зокрема, після закінчення дії Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867.

(142) Разом із тим НАК «Нафтогаз України» повідомило про зобов'язання дотримуватись усіх законодавчих та регуляторних вимог, у тому числі:

здійснювати окремий облік доходів і витрат відповідно до норм чинного законодавства, зокрема Порядку ведення окремого обліку доходів і витрат на підприємствах, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою КМУ від 01.06.2011 № 584;

під час формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, дотримуватись чинного законодавства, зокрема, Методики, затвердженої Постановою НКРЕКП від 01.08.2017 №991;

не допускати перехресного субсидювання різних видів діяльності, як це вимагається ліцензійними умовами, зокрема, Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 308, та Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1467.

(143) **Отже, після припинення дії Положення про спеціальні обов'язки (з 01 травня 2021 року), зважаючи на:**

вертикально інтегровану структуру відносин контролю НАК «Нафтогаз України» на ринках сировини (видобуток та реалізація природного газу) та кінцевої продукції (виробництво електричної та теплової енергії);

наявність гарантованого ринку збуту природного газу для власних виробників теплової енергії, що за певних умов може призводити до реалізації природного газу за необґрунтовано завищеними цінами та, як наслідок, до завищення цін на теплову енергію та, відповідно, до ущемлення інтересів споживачів;

значну частку НАК «Нафтогаз України» на ринку природного газу, існує ризик здійснення НАК «Нафтогаз України» дій, які матимуть негативний вплив на конкуренцію.

- (144) Враховуючи зазначене, дозволи на концентрацію, відповідно до статті 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції», доцільно обумовити наданням учасникам концентрації зобов'язань, що усувають відповідний негативний вплив розглянутих концентрацій на конкуренцію та є пропорційними обґрунтованим загрозам негативного впливу на конкуренцію.
- (145) Отже, надані зобов'язання повинні нівелювати можливі ризики настання негативних наслідків, зазначених у цьому рішенні, що пов'язані з вертикальною інтеграцією суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку сировини та готової продукції, та можуть за певних умов призвести до суттєвого обмеження конкуренції на ринках теплової та електричної енергії.

9. ВИСНОВКИ

- (146) З урахуванням інформації, викладеної у цьому рішенні:
- (147) Задіяними ринками товару, у розумінні законодавства про захист економічної конкуренції, для зазначених концентрацій є:

ринки, на яких відбувається концентрація, а саме: ринки електричної та теплової енергії;

верхній суміжний ринок – ринок природного газу.

Щодо ринків електричної енергії:

- (148) Наявні сегменти ринків електричної енергії, а саме: двосторонніх договорів, ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок, балансуючий ринок і ринок допоміжних послуг, мають функціонувати на конкурентних засадах, як передбачено чинним законодавством та правилами ринків.
- (149) Діяльність учасників ринку електричної енергії є ліцензованою та контролюється державою.
- (150) Діяльність виробників електричної енергії, відповідно до технологічних особливостей функціонування ринку, обмежується двома технологічними зонами, а саме: об'єднаною енергетичною системою України та зоною Бурштинського енергетичного острова.
- (151) Товаром, щодо якого визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є вироблена електрична енергія.
- (152) Територія, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях, відповідно до технологічних особливостей функціонування ринку, обмежується технологічною зоною об'єднаної енергетичної системи України (ОЕС).
- (153) На ринках електричної енергії, а саме: двосторонніх договорів, ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок, балансуючий ринок і ринок допоміжних послуг, заявлені концентрації не призводять до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції.
- (154) Відповідно до наявної структури власності АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Севродонецька ТЕЦ» та НАК «Нафтогаз України», а саме, всі зазначені суб'єкти господарювання є об'єктами державної власності, заявлені концентрації не призводять до структурних змін на ринках електричної енергії.

Щодо ринків теплової енергії:

(155) Ринки теплової енергії:

перебувають у сфері природних монополій, де відсутня конкуренція та господарська діяльність суб'єктів господарювання підлягає ліцензуванню й контролю регуляторами;

діяльність із виробництва теплової та електричної енергії є ліцензованою. Ліцензування діяльності з виробництва теплової та електричної енергії здійснюється Регулятором. Разом із тим відповідними постановами НКРЕКП встановлюються тарифи на відпуск електричної енергії та виробництво теплової енергії для кожного суб'єкта ліцензованої діяльності;

є регіональними (мають певні територіальні межі), оскільки діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на таких ринках, технологічно обмежується наявними тепломережами, до яких підключені виробники теплової енергії та по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів.

(156) Товаром, щодо якого визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є вироблена тепла енергія та послуги транспортування й постачання такої теплової енергії.

(157) Територією, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях, відповідно до технологічних обмежень, обумовлених наявними тепломережами, до яких підключені виробники теплової енергії та по яких здійснюється транспортування теплової енергії до споживачів, є територія міст Северодонецьк, Одеса, Кривий Ріг, Херсон, Миколаїв, Кам'янське, обмежена мережами теплопостачання, до яких під'єднані ДП «Северодонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» відповідно.

(158) Діяльність АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Северодонецька ТЕЦ» належить до ринків природних монополій та/або суміжних їм ринків та в повному обсязі законодавчо врегульована.

(159) Місце здійснення господарської діяльності ДП «Северодонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ» визначається та обмежується місцем розташування мереж, по яких здійснюється транспортування теплової енергії, у містах Северодонецьк, Одеса, Кривий Ріг, Херсон, Миколаїв, Кам'янське відповідно.

(160) Відповідно до наявної структури власності АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», ДП «Северодонецька ТЕЦ» та НАК «Нафтогаз України», а саме, всі зазначені суб'єкти господарювання є об'єктами державної власності, заявлені концентрації не призводять до структурних змін на ринках теплової енергії.

Щодо ринків природного газу:

(161) Правові засади функціонування ринку природного газу України засновано на принципах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій; належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу та визначаються Законом України «Про ринок природного газу».

(162) Діяльність на ринку природного газу підлягає ліцензуванню.

- (163) Ринки природного газу підлягають державному регулюванню в особі Регулятора, який одночасно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечує ефективне застосування заходів захисту прав споживачів на цих ринках.
- (164) Товаром, щодо якого визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є природний газ, який постачається як сировина для виробничих потреб ДП «Севродонецька ТЕЦ», АТ «Одеська ТЕЦ», АТ «Криворізька ТЦ», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Миколаївська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ».
- (165) Територією, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку, у розглянутих концентраціях є вся територія України.
- (166) Разом із тим, після припинення дії Положення про спеціальні обов'язки (з 01 травня 2021 року), за наявності:
- вертикально інтегрованої структури відносин контролю НАК «Нафтогаз України» на ринках сировини (видобуток та реалізація природного газу) та кінцевої продукції (виробництво електричної та теплової енергії);
 - значної частки реалізації природного газу від загального обсягу споживання на ринку,
- існує ризик порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції з боку НАК «Нафтогаз України».
- (167) Враховуючи зазначене, дозволи на концентрацію, відповідно до статті 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» доцільно обумовити наданням учасникам концентрації зобов'язань, що усувають відповідний негативний вплив розглянутих концентрацій на конкуренцію та є пропорційними обґрунтованим загрозам негативного впливу на конкуренцію.
- (168) Отже, надані зобов'язання повинні нівелювати можливі ризики настання негативних наслідків, зазначених у цьому рішенні, що пов'язані із вертикальною інтеграцією суб'єктів господарювання які здійснюють діяльність на ринку сировини та готової продукції, та можуть, за певних умов, призвести до суттєвого обмеження конкуренції на ринках природного газу і теплової енергії.
- (169) Керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 25 і 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та підпунктом 1 пункту 9 розділу XII Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2002 року за № 284/6572 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 21.06.2016 № 14-рп), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Надати дозвіл акціонерному товариству «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 20077720) на концентрацію у вигляді набуття контролю над акціонерним товариством «Криворізька теплоцентраль» (ідентифікаційний код юридичної особи 00130850) шляхом передання НАК «Нафтогаз України» повноважень з управління корпоративними правами АТ «Криворізька ТЦ», які належать державі в особі Фонду державного майна України.

2. З метою усунення потенційно негативного впливу концентрації на ринки природного газу, теплової енергії зобов'язати суб'єкта господарювання в особі

НАК «Нафтогаз України» та суб'єктів господарювання, пов'язаних із ним відносинами контролю, після здійснення концентрації забезпечити придбання державним підприємством «Сєверодонецька ТЕЦ»; акціонерними товариствами «Одеська ТЕЦ», «Криворізька ТЦ», «Херсонська ТЕЦ», «Миколаївська ТЕЦ», «Дніпровська ТЕЦ»; товариствами з обмеженою діяльністю «НВП «Енергія-Новояворськ», «Енергія-Новий Розділ» або іншими суб'єктами господарювання, пов'язаними з НАК «Нафтогаз України» відносинами контролю, для потреб зазначених товариств, природного газу на конкурентних засадах після втрати чинності Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867.

3. З метою належного інформування Антимонопольного комітету України про виконання зобов'язань для здійснення відповідного контролю, зобов'язати НАК «Нафтогаз України» протягом часу, в який здійснюватиметься управління корпоративними правами та/або активами (майном) державного підприємства «Сєверодонецька ТЕЦ»; акціонерних товариств «Одеська ТЕЦ», «Криворізька ТЦ», «Херсонська ТЕЦ», «Миколаївська ТЕЦ», «Дніпровська ТЕЦ»; товариств з обмеженою діяльністю «НВП «Енергія-Новояворськ», «Енергія-Новий Розділ», один раз на рік до 01 квітня кожного року, протягом 5 років після втрати чинності Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867, надавати Антимонопольному комітету України звіт про виконання зобов'язань, визначених у пункті 2 резолютивної частини цього рішення.

В. о. Голови Комітету

Д. ЧЕРЕДНІЧЕНКО